

Nieuwsbrief Den Haag e. o.

18 februari - 4 maart 2021

Van de redactie

Wat zouden we met z'n allen graag weer terug willen naar wat meer 'vanouds', met fysieke kerkdiensten zonder coronabeperkingen en met de diverse cursussen en activiteiten. Nog (hopelijk even) geduld...

Madzy van der Kooij heeft in deze Nieuwsbrief maar liefst drie bijdragen: de vertrouwde 'Uit de kerkenraad', een oproep voor de Collecte in onze 'digitale tijd' en een aankondiging voor 'zoomend koffie drinken', alweer digitaal dus.

Onze digitale kerkdiensten op kerk TV, zijn een succes, zoals Bram Rutgers van der Loeff betoogt in zijn bijdrage. Zowel direct *online* als door 'nakijkers' worden de diensten door velen bezocht. Reinhold Philipp verzorgt deze keer de Overdenking, met daarbij ook een tekst in de rubriek 'Onze Vader', deze keer gewijd aan een tekst van Dorothee Sölle.

Brams tweede bijdrage richt zich op het indrukwekkende gedicht, geschreven en voorgedragen door Amanda Gorman tijdens de presidentiële inauguratie in de VS, januari j.l. Bram zet de tekst in een Bijbels perspectief; er is ook een link naar de Nederlandse vertaling van Amanda's gedicht en we zien haar voordracht op een YouTube-opname.

Van Hans Jacobi ontvingen we een muzikale groet, met voor het eerst Hans zelf in 'bewegend beeld'. Joke Tupan schreef een troostend woord in coronatijd; tenslotte leest u de Coronababbel van Margreet Jonkers, in 'sneeuwsfeer'.

Uit de kerkenraad

Door Madzy van der Kooij, secretaris

Als Corona ons één ding geleerd heeft, is het wel dat het leven niet maakbaar en dus ook niet planbaar is. Daar hebben we al bijna een jaar ervaring mee, maar echt wennen doet het niet. Dus ook onze werkzaamheden zijn niet planbaar. Zo kon het gebeuren dat begin februari de administratie een paar dagen gesloten was; niet (alleen) door vakantie, maar door de sneeuw. Die was niet voorzien bij het verschijnen van de vorige Nieuwsbrief, en zo was er dus op vrijdag 5 en maandag 8 februari geen bemensing. Jammer, maar met gladheid en

sneeuw is het soms niet verantwoord om naar het werk te gaan – ik ga ervanuit, dat u hiervoor alle begrip hebt.

Het is trouwens wel iets om bij stil te staan, de luxe, dat we tot nu toe een administratie hebben die vijf ochtenden per week bereikbaar is – een luxe, die de meeste kerken al lang niet meer kennen.

Dat brengt mij meteen via een soepele overgang naar het volgende punt. Voor velen, die of de kerk bellen of er door de weeks wel eens komen, is Margo Venema jarenlang een vast aanspreekpunt geweest, een vertrouwd gezicht. Margo nadert de pensioengerechtigde leeftijd: per eind juli is het zover. Om rustig te wennen aan het leven zonder vaste werktijden, is er overeen gekomen, dat ze vanaf nu op de vrijdagen niet meer werkt en de maand juli al vrij zal zijn. Vanaf nu is de kerk bereikbaar van maandag tot en met donderdag. Het zal even wennen zijn, maar ach, over een tijdje weten we al niet beter.

Trouwens: ook mensen van de administratie gaan wel eens op vakantie, dus af en toe zal de administratie ook dicht zijn. U kunt natuurlijk altijd mailen en dan wordt er zeker ook geantwoord, al kan dat even duren.

En wat betreft planbaarheid: er komen al vragen over bijeenkomsten in maart. Daarover is momenteel uiteraard nog niets te zeggen – we wachten de Persconferentie van 23 februari af.

Zondag 21 februari, 10.30 uur

Kerkdienst zonder kerkgangers

Voorganger: ds. Antje van der Hoek

Organist: Hans Jacobi

M.m.v.: Frederiek Muller (zang)

De dienst is live, of terug te kijken via [Kerk TV](#)

Zondag 28 februari, 10.30 uur

Kerkdienst zonder kerkgangers

Voorganger: ds. Reinhold Philipp

Organist: Hans Jacobi

M.m.v.: Frederiek Muller (zang)

De dienst is live, of terug te kijken via [Kerk TV](#)

Collecte eerste kwartaal

De collecte is in het eerste kwartaal bestemd voor [Stichting Lotje](#).

**U kunt uw donatie overmaken naar rekening:
NL 93 INGB 0000 0063 97 van de kerk onder
vermelding van: Collecte Stichting Lotje.**

Voor de betaling van de collecte kunt u ook de QR code gebruiken.

Onze hartelijke dank!

Collectes

Door Madzy van der Kooij

Afgelopen zondag stond er voor het eerst een QR-code op de orde van dienst. Misschien dacht u: 'hèhè, het werd tijd', en hebt u er meteen gebruik van gemaakt. Misschien dacht U: 'wat is dat nou weer, wat moet ik met dat ding', en laat u de code links liggen. Of misschien is het zover van uw bed, dat u het nauwelijks gezien hebt: wie zal het zeggen.

Voor onbekenden in het digitale Jeruzalem: met een QR-code kun je vrij simpel iets opzoeken of, zoals in dit geval, geld overmaken. Het bedrag is vrij in te vullen. Als u op uw smartphone een bankierenapp hebt, kunt u meteen geld overmaken. Hebt u die niet, dan moet u uw QR-scanner gebruiken en betaalt u via Ideal, een extra stap dus. En wie geen smartphone heeft: u kunt dit stukje gewoon vergeten. Daarnaast is er ook een link, en die gaat meteen naar Ideal – u hebt dan dus geen smartphone nodig en komt direct op de rekening. Let wel: het is **niet** mogelijk om een keuze te maken voor een bijdrage aan de diaconie of aan het werk van de kerk. We delen het bedrag doormidden. En uiteraard staat het banknummer er ook gewoon bij en kunt u op de u vertrouwde manier uw geld bijdragen aan de collecte; daar kunt u natuurlijk wel aangeven, voor welk doel uw gift bestemd is.

Want ook al ligt het meeste werk stil: de meeste kosten lopen wel door, en zeker de diaconale doelen zijn van belang. Omdat de meesten van u thuis op de bank naar de kerkdienst luisteren, is het onmogelijk geld in een collectezak te deponeren. Vandaar dat er vanaf nu de drie bovenstaande mogelijkheden zijn.

Dit is allemaal nog nieuw, dus na een maand zal de kerkenraad bekijken, of het allemaal werkt. Eventuele opmerkingen horen wij graag.

Kerk TV

Door Bram Rutgers van der Loeff

Ondertussen hebben wij onze tweede maand achter de rug met Kerk TV in plaats van kerkbezoek. Het blijft

uiteraard 'anders', maar tegelijkertijd is het verrassend om te zien hoe diensten volgens het bekende patroon kunnen worden uitgevoerd. Waarschijnlijk horen onze predikanten daarom nogal eens van gemeenteleden en -vrienden - dat ze ook echt déélnemen aan de diensten, en niet alleen maar kijken (en luisteren). Ook blijken er nogal wat mensen gewoon blij te zijn met het feit dat ze nu niet meer precies om 10.30 u in de kerk hoeven te zitten – of via internet moeten inschakelen: dat kun je doen op het moment dat het jón uitkomt! Dat leidt bij elkaar tot aanzienlijk meer deelnemers per dienst dan we tijdens onze intelligente *lock-down* mochten toelaten: afgelopen januari volgden meestal zeker 35 personen (eigenlijk: 'adressen' of aansluitingen) onze diensten direct *on-line*, en waren er gemiddeld ruim 75 'nakijkers' of 'laat-deelnemers'. Het aantal 'nakijkers' (wie weet een beter woord?) bij de poëziedienst van Ingrid de Bonth op 3 januari vormde een uitschieter: dat waren er (tot nu toe dus) 159.

Daarnaast dient hier de afscheidsdienst van Frieda van der Hoop op vrijdag 5 februari genoemd te worden. De dienst werd door in totaal ca 45 familieleden, vrienden en bekenden ín de kerk bijgewoond - uiteraard met in achtneming van de coronamaatregelen - en is direct of later door bijna 150 mensen digitaal gevolgd. Ook deze dienst kan worden teruggekeken via onze website (via het uitklapmenu onder het kopje 'Kerkdiensten'), of via de volgende link: [Kerk TV](#).

Als tevoren geldt: voor suggesties of vragen ten aanzien van onze Kerk-TV kunt u terecht bij de administratie (Miriam van Dam) of onze kerkmeester Peter Thiadens.

Ons pastoraal team staat voor u klaar

U kunt hen bereiken op:

Ds. Antje van der Hoek: telefoon: 0252-211204,
e-mail: hoekpred.remodenhaag@gmail.com

Ds. Reinhold Philipp: telefoon: 070-3878732,
e-mail: reinholdphilipp@freedom.nl

God heeft alleen ónze handen

Door ds. Reinhold Philipp

Gisteren is met Aswoensdag de 40-dagentijd begonnen, voor christenen wereldwijd een tijd van inkeer en bezinning in voorbereiding op Pasen. Wat zou het mooi zijn als na deze 40 dagen ook de landelijke quarantaine, ook bekend als lockdown, voorbij zou zijn en we samen in de kerk het feest van het nieuwe leven kunnen vieren! In de Bijbel verwijst een periode van veertig dagen enkele keren naar een tijd waarin of waarna iemand een nieuw leven met God begint. De 40-dagentijd is daarom bedoeld als een tijd van reflectie. We kunnen ons afvragen: waaruit blijkt in mijn dagelijks leven dat ik als christen het voorbeeld van Jezus wil volgen? Mij persoonlijk inspireert al jaren een uitspraak van de Duitse theologe Dorothee Sölle: "God heeft geen handen behalve onze handen." Met het woord 'plaatsbekleding' zoekt zij in haar tijd naar een nieuwe taal om duidelijk te maken wie en wat Christus voor een gelovig mens betekent. Zij nodigt uit de schepping te verstaan als medeschepping, als co-creatie, en herinnert aan de consequenties van ons medeschepper-met-God-zijn in een voortdurende schepping. Sölle gelooft dat wij samen met God verantwoordelijk zijn voor (het lot van) de aarde en de menselijke samenleving.

In sommige kerken zijn door bombardementen in de oorlog beschadigde beelden van de gekruisigde te vinden. Deze beelden van Jezus zonder armen en zonder handen zijn bewust niet gerestaureerd of vervangen om de kerkbezoekers eraan te herinneren dat God ons nodig heeft om zijn nieuwe wereld waar te maken. Wij zijn in het leven van alledag zijn handen en voeten. Laten we in deze 40-dagentijd af en toe naar onze eigen handen kijken en ons afvragen: Zijn het handen die vooral pakken en nemen? Of kunnen zij ook geven en delen? Zijn het handen die kunnen dragen en tillen? Die weten wat vasthouden is en volhouden? Zijn het gebalde vuisten of met een opgeheven vingertje? Zijn het slappe handen of zijn ze krachtig? Hoe vaak zijn deze handen eigenlijk open of gevouwen tot gebed om van God te ontvangen wat nodig is? Zijn het handen die bemoedigen en troosten? Wanneer hebben deze handen voor het laatst iemand gezegend? Laten we onszelf de komende tijd regelmatig eens de vraag stellen: hoe en voor wie waren dit vandaag handen van Jezus?

In onze reeks over verschillende verwoordingen van het **Onze Vader** plaatsen we deze keer een tekst die aan Dorothee Sölle toegeschreven wordt:

*God, die ons nabij bent als een vader en een moeder.
Wij mogen uw naam uitspreken.
Wij hopen dat we naar uw wil kunnen leven.
Wij zien uit naar uw rijk,
een tijd van vrede en gerechtigheid,
hier en voor altijd.
Geef ons ook vandaag het brood dat wij nodig hebben om te leven.
Vergeef ons dat we tekortschieten
en leer ons anderen te vergeven,
zodat we in vrijheid met U en met elkaar kunnen leven.
Laat ons niet de weg van de minste weerstand kiezen.
Laat ons niet afglijden naar egoïsme en streven naar macht,*

*maar laat ons kinderen van U zijn
die openstaan voor uw liefde
en er vervuld van raken
voor nu en voor een eeuwigheid.
Amen.*

Muzikale groet

Door Hans Jacobi

Beste mensen,

Ditmaal geen concert maar een muzikale groet. Ik doe dit aan de hand van de Fantasie in g van Johann Pachelbel.

Dit is mijn eerste videopresentatie met bewegend beeld. [Klik hier](#)

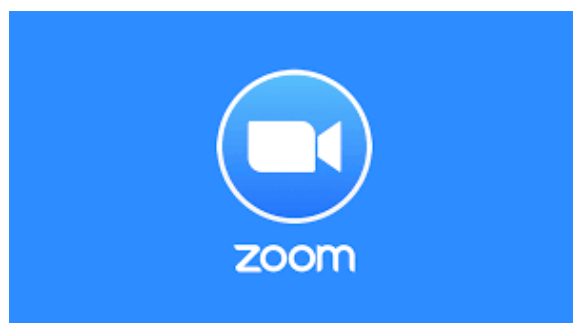
Johann Pachelbel was één van de grootste componisten van orgelmuziek. Zijn variaties, koraalbewerkingen en fuga's behoren tot het meest geliefde repertoire voor beginnende organisten. En wel zó geliefd, dat men hem als vanzelfsprekend is gaan beschouwen. Met als gevolg dat gevorderde organisten hem verwaarlozen, op een enkele tophit na. En dat is jammer, want Pachelbels muziek is één en al gevoeligheid en poëzie. De Fantasie in g (P.128), de Chaconne in f (P.43), de talloze Magnificat-fuga's en de Hexachordum Apollinis, misstaan in geen enkel recital. Daar komt bij dat Pachelbel nauwe contacten onderhield met de familie Bach, waardoor hij indirect van onschatbare waarde was voor de jonge Johann Sebastian Bach.

Ik wens u veel luisterplezier.

Het zoemt al rond – we gaan zoomend koffie drinken!

Door Madzy van der Kooij

Het hangt al een tijdje in de lucht: we gaan digitaal koffiedrinken per zoom. Velen van u kennen het verschijnsel zoom al, voor anderen zal het min of meer onbekend zijn. Als u het leuk vindt om na de kerkdienst nog met andere mensen na te praten en virtueel koffie te drinken, sluit u zich aan via de link die u op de website en de liturgie kunt vinden. *(Even een technische noot: wie Google of Mozilla heeft, kan zonder iets extra's te installeren via genoemde link meedoen. Andere browsers leveren soms een probleem op.)*

Elke zondag zal er een gastvrouw zijn, die de deelnemers welkom heet. De volgende dames zijn gastvrouw: Rachel Adriaanse, Madzy van der Kooij, Renée Swart en Titia Wouters. Daarna wordt u in zogenaamde kamers geplaatst, zodat u in een kleiner groepje kunt napraten. Dat kan natuurlijk over de dienst zijn, als u die gevolgd hebt, maar u mag ook aansluiten als u de dienst (nog) niet hebt gevolgd. U kunt het natuurlijk ook over het weer of een ander onderwerp hebben.

De [zoom-link](#) zal vanaf **11:30 uur** werken. Het is vast even wennen, maar andere gemeenten – o.a. Utrecht – hebben er al goede ervaringen mee.

Ik hoop a.s. zondag velen van u in de digitale koffiekamer te zien.

Troost in Coronatijd

Door Joke Tupan

Voor mij is de telefoon een grote troost, een middel om verbonden te zijn met wie je lief zijn. Zo bel ik graag met mijn nichtjes; één van hen vertelde dat kinderen uit haar dorp bij alle bewoners een tekening in de bus hadden gedaan van een regenboog en de boodschap: 'na Corona komt zonnenschijn.'

Een ander creatief nichtje, zij woont aan de andere kant van het land, tekent de contour van haar hand die ze invult met vogels en bloemen en dan stuurt aan bekenden als groet, troost of schouderklopje. Soms vraagt ze een hand terug; zo kreeg ze veertien getekende en versierde handen van een klas leerlingen van haar dochter.

Hoe simpel kan een troostend gebaar zijn.

Ik wens U allen veel zonnenschijn.

Onder je eigen wijnstok en vijgenboom

Door Bram Rutgers van der Loeff

*Scripture tells us to envision
that everyone shall sit under their own vine
and fig tree
and no one shall make them afraid.
If we're to live up to our own time,
then victory won't lie in the blade.
But in all the bridges we've made,*

*that is the promise to glade,
the hill we climb.*

(Uit: 'The hill we climb', van en voorgedragen door Amanda Gorman tijdens de presidentiële inauguratieplechtigheid in Washington op 20 januari 2021)

Ik ben niet Bijbelvast genoeg om onmiddellijk te weten naar welke tekst Amanda Gorman in het bovenstaande citaat verwees. Enig googelen leerde mij dat de combinatie van wijnstok en vijgenboom uit de eerste bovenstaande zin ca. twintig maal voorkomt in het Oude Testament. Vaak met de toevoeging van hun, zijn of mijn eigen wijnstok en vijgenboom. Enkele malen gaat het daarbij om 'zitten onder... etc.'. Dat wijst op een gevoel en situatie van vrede en veiligheid, huiselijk geluk ook wel: beide planten staan vaak vlak bij iemands huis. Maar noch in de *spoken words* ('gesproken woorden') van Amanda Gorman, noch in Micha gaat het om een *dolce far niente*: er moet gesmeed en geklommen, gehandeld en gewandeld worden. Toen ik me bewust werd van de betekenis (eigenlijk: één van de betekenissen) van de term *blade*, kling of mes, was het duidelijk dat de verwijzing sloeg en slaat op Micha 4:1-5:

Eens zal de dag komen dat de berg met de tempel van de HEER rotsvast zal staan, verheven boven de heuvels, hoger dan alle bergen. Volken zullen daar samenstromen, ²machtige naties zullen zeggen: 'Laten we optrekken naar de berg van de HEER, naar de tempel van Jakobs God. Hij zal ons onderrichten, ons de weg wijzen, en wij zullen zijn paden bewandelen.' ³Hij zal rechtspreken tussen machtige volken, over grote en verre naties een oordeel vellen. Dan zullen zij hun zwaarden omsmeden tot ploegijzers en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal nog het zwaard trekken tegen een ander volk, geen mens zal meer weten wat oorlog is. ⁴Ieder zal zitten onder zijn wijnrank en onder zijn vijgenboom, door niemand opgeschrikt, want de HEER van de hemelse machten heeft gesproken. ⁵Laat andere volken hun eigen goden volgen-wij vertrouwen op de naam van de HEER, onze God, voor eeuwig en altijd.

Opvallend bijvoorbeeld ook dat de passage uit Micha begint met heuvels en bergen, die van Amanda ermee eindigt: de tekst en presentatie van Amanda Gorman wás al heel bijzonder, als je Micha er naast legt, tsja, wat dan? Misschien geeft de volgende haiku over *spoken words* enig houvast?

Poëzie verheft:
verheft spreken tot zingen
Legt magie in 't woord.

[klik hier voor een vertaling van Amanda's gedicht en een opname van haar voordracht, op Youtube.](#)

Coronababbel

Door Margreet Jonkers

Alweer voorbij, maar: nog stiller dan stil, met die prachtige sneeuw...!

Het doet me denken aan de winter van 12 jaar geleden, toen we ook koude periodes hadden. Mijn man had een hartoperatie gehad en kon daardoor mij drie maanden lang niet verzorgen. Ik had van 's avonds 10 uur tot 's morgens 10 uur

particuliere thuiszorg. De dames legden mij 's avonds in bed en zetten de afwasmachine en de wasmachine aan. Daarna gingen zij slapen en 2x tijdens de nacht opstaan om mij te laten plassen en op mijn andere zij te draaien. Mijn zusje had voor mij gezorgd toen mijn man nog in het ziekenhuis lag. Samen met haar maakte ik het huis in orde voor de periode die aan zou breken. Mijn man moest onze slaapkamer voor zich alleen hebben. Boven in de logeerkamer lieten wij door de timmerman blokken voor onder mijn bed maken, zodat het de goede hoogte had, bijv. om in- en uitgezet te worden. Vaak was het zo koud, dat ik niet in de keuken kon ontbijten met de verzorgenden. Het hellende paadje naar onze brievenbus werd dagelijks door hen geveegd en met zout bestrooid. Onze buurvrouw-van-de-hoek had een heel steile helling naar haar garage, dus vroeg zij of haar auto bij ons op het garagepad mocht staan.

Ik ben trouwens in die tijd helemaal fantastisch geholpen door mijn burens. Genoemde buurvrouw-van-de-hoek was verpleegkundige; ze heeft geholpen met de katheter van mijn man en bij nog veel meer moeilijkheidjes die ik ondervond. Ik had een overbuurvrouw die mij in- en uit mijn jas hielp als ik naar mijn counselingspraktijkje moest.

Een vorige keer heb ik al eens verteld dat ik goed mijn ademhalingsoefeningen kan doen in het 'voorhok' bij de voordeur van ons huis. Dat is een groot geluk in tijden als deze, want inmiddels kom ik met sneeuw helemaal niet meer uit huis. Mijn handen zijn zo slecht geworden dat post uit de brievenbus halen er niet meer in zit, dus het paadje hoeft niet meer geveegd. Mijn man heeft gelukkig een soort ijzerdingen die hij onder zijn schoenen kan doen. Waarschijnlijk vindt hij het niet nodig, maar dat mag de pret niet drukken...!

Over de Remonstranten

Geloof begint bij jou. Met de dingen die je meemaakt en de vragen die hierop volgen. Met de mensen die je ontmoet en de gesprekken die je hebt. Als geloof bij jou begint, dan is het ook van jou. Mag je er een eigen mening over hebben. Dingen ter discussie stellen. En zelfs de vrijheid nemen om niet alles te geloven.

[Lees verder](#)

Redactie: Peter Kelderman, Ria Edelman en Miriam van Dam.

Remonstranten Den Haag, Laan van Meerdervoort 955, 2564 AJ Den Haag

Website: <https://denhaag.remonstranten.nl> -E-mail: remondenhaag@hetnet.nl

Facebook: Remonstranten Den Haag

Telefoon 070 325 07 79

